

23. FEB. 1928

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDÁLLAMOK
EGYETLEN MAGYARNYELVÜ KÉPES

GYERMEK LAPJA

Cimborá

K. SÁVELY-D.

Megjelenik havonta 3-szor minden hó 10, 20 és 30. án

FŐSZERKESZTŐ:
BENEDEK ELEK

TARTALOM JEGYZÉK:

- Csatkai József: A titokzatos ének.
- Bartha István: Cica iskola.
- Vajda István: Nyuszi.
- Bartók Lajos: Harangszó.
- Lengyel Miklós dr.: Magyar Pantheon (Vörösmarty Mihály).
- Mi ujság?
- E-ó: Szóvik a vásznat.
- Elek nagyapó: Tigitagi, a szerencsen szakács.
- Csürös Emilia: Ezeröttszáznegyvenegy aug. 29.
- Kovács Emma: A bűvös okuláré.
- Tíz fogas kérdés megfejtése.
- Elek nagyapó üzenetei.
- Fejtörő.
- Cimborá könyvvására.

1928. FEBRUÁR 20.

5 szám

40-Kp   Biblioteca Universităţii din Cluj
2 példány

Cluj

HARANGSZÓ*

(Bartók Lajos költeménye)

Harangszó ölt a völgyben szárnyat:
Ma Isten napja van, vasárnap!
A bércék hosszan visszhangozzák:
Teremtő! hálánk szálljon hozzád!

A fényves felzug Istenéhez:
A fák szive neked tömjénez!
Mormog vizek gyors áradatja:
Légy üdvöz, tiszta keblek atyja!

Fenn zug a szél a fellegekben:
Téged dicsérünk, örök szellem!
Madár dal a buzgó kíséret:
Szeretet atyja, áldunk téged!

*) Bartók Lajos (1851—1902.) egyike a 19. század második felében szerepelt jelesebb költőinek. Hazafias és szerelmi költeményein kívül írt több színművet is s szerkesztette a Bojond Istók c. élelapt.

A TITOKZATOS ÉNEK

Írta: CSATKAI JÓZSEF.

Még ágyban volt a költő, pedig eléggé kialakhatta magát. Szívesen heverészett időn túl, hiszen semmi dolga sem volt. Nagyon is ráért. Unottan nézte és hallgatta a szemközti levő falon ketyegő órát: tik-tak, tik-tak, busnak, vignak, órák, percek, egyre mulnak. A mutatók egykedvű szabályossággal forogtak a számlapon. A költő elgondolta, hogy a csavarok, rugók és kerekek mily bonyolult összmunkája eredményezi ezt a szabályos járás-kelest. Hol vannak azok a rugók és kerekek, melyek az élet mozgásait szabályozzák? Mit mutatnak a mutatók? Kinek az órája jött el? Mert előbb-utóbb mindnyájunk kritikus órája és perce elérkezik, de ezt a mutató már nem nekünk mutatja. A költőnek hirtelen furcsa gondolata támadt: mi lenne, ha váratlanul most köszönné rá az utolsó perc?

Ekkor nyílt az ajtó és Csillagné, a költő szobaasszonya bekiáltott:

— Nyolc óra, Zombori ur, keljen fel!

Csillagné visszament a konyhába, mert tudta, hogy ennyi elég a költő felébresztésére. Zombori ur tisztán hallotta Csillagné szavait, meg is értette, de valahogy az az érzése volt, hogy nem kíván mozdulni. Nem érezte magát rosszul, de jól sem. Nézte az órát és gondolatai lassan szárnyaltak emlékei között. Az óra már nem érdekelte, noha látta, hogy a mutatók ugyancsak sietve jelzik az idő múlását. Egy idő múlva ismét beszólt Csillagné:

— Zombori ur, már kilenc óra, miért nem kel fel?

Csillagnénak valószínűleg sürgős teendője volt a konyhában, ezért ezuttal sem szentelt több időt lakójának. A költő pedig önkéntelenül mozdulni próbált, de nem tudott. Se kezét, se lábát

nem tudta mozdítani, sőt a száját sem tudta kinyitni. Elvesztette mozgató, akaró erejét. Ez a tudat, csodálatos, nem döbbsentette meg s közérzeinek egykedvűségét sem zavarta. Lassanként ráeszmélt, hogy ütött utolsó órája és testi élete megszűnt. Oly közömbösen vette tudomásul, mint a legtermészetesebb jelenséget, csak azon csodálkozott, hogy érzékei épsége s agyának frissége megőrzi öntudatát. A továbbiak folyamán pedig a csodálkozás, közömbösség és furcsaság érzésének keverékével szerzett tudomást az eseményekről.

Tíz órakeror újra bejött Csillagné s anyáskodó aggodalommal közeledett az ágyhoz:

— Zombori ur, keljen fel, már tíz óra van, talán rosszul érzi magát? De milyen sápadt az arca! És nem szól! Nem lélegzik! Szent Isten! — Összecsapta a kezét és jajveszékelve szaladt ki a szobából. — Jaj, jaj, micsoda szerencsétlenség! Meghalt a Zombori ur! — Egy-kettőre összeszaladt a szomszédság. Különös volt, hogyan siránkoztak olyanok is, akik az életben alig ismerték, vagy nem törődtek vele. Mások sápadtan nézték a halál megdöbbsentő aratását. Bizony, ez régi nóta és mégis mindig új marad. A költő gunyosan elmosolyodik, ha még ura lett volna arcizmainak. Bizony nem az ő halálát siratták itt, hanem saját életük halandóságának figyelmeztető tikörképét.

A halott költő átélte a temetés szokásos ceremóniáit és minden meghatottság nélkül gondolta, hogy mindez nincs valami öntudatlan bölcsesség híján. Az emberekkel többé semmi dolga, illő, hogy földi maradványait eltávolítsák az élők utajából.

A sirban jótékony takaróként élvezte a sö-

tétséget és a csendet. Látnia, hallania felesleges volt, így emlékezete zavartalanabban kalandozhatott. Végig gondolta életének minden szakaszát, kora gyermekkorától halála napjáig. Ezután képzelete nem létező területekre szállott, tarka képet szőtt át nem élt élményekből, nem élvezett örömeiből, nem látott színekből. Lassacskán összes érzései csak az emlékezet s a képzelet talajából szivtak táplálékot. Az időt nem nézte s így tán sohse jutott eszébe, hogy mennyi idő óta éli ezt a különös siri életet. Egykedvű közömbösség volt az alapérzése.

Lassanként azonban minden megváltozott. Képzelete kifáradt, s amellet, hogy mindinkább elmosódottabb képeket festett nyugvó lelke elé valami bántó, fájdalmas közöny szállta meg: unatkozott. Mire rájött, hogy ami meglepte, az unalom, az élők lelketlő lidérce volt, már nem is szenvedett tőle. Talán még örült is, hogy az életnek üzeneteként meglátogatta ez a rossz érzés.

Lassacskán sajtó vágyódással gondolt az életre. Nem az emberek életére, hanem minden élők életére, amely a föld felett örül, szenved, vagy unatkozik.

Ismét új érzés szállta meg, éles, szaggató testi fájdalom, mintha a kisujját harapófogóval kezdték volna nyujtogatni. Ennek a fájdalomnak még jobban örült, mert hatalmas fájdalom volt, egész tudatát ez foglalta el. Képzelete, gondolatvilága szárnyaszegetten semmisült meg. Lényének minden megmaradt ereje ebben a fájdalomban oldódott fel.

A fájdalom, vagy annak megtestesülése emelkedett, ismeretlen erő huzta felfelé. Föl, a sir

föle. Szemkápráztató fényességet és édesen cirógató meleget érzett. Az életnek nem ismert örömei hatották át parányi lényét.

Egy csepp harmat odacsókolta magát új testére. Ez az a kis gyémánttükör, melyben meglátta új életköntösét: két kis zöld levele volt, vékonyka száron. Látott, hallott és érzett, de érzései teljesen ujszerűek voltak. Fájdalma megszűnt. Ujjongani szeretett volna a csodák láttára. Körülötte hasonló, meg eltérő alakú növények, tarka virágok, egy ismeretlen vallás szertartásaival bókoltak, hajlongtak. Így imádták isteneiket: a földet, a napot, a szelet, a vizet, örömeik forrását.

A mi kis növényünk is növekedett, fejlődött s egy szép napon megjelent az első bimbó. Ezen a napon szebb volt az élet, mint bármikor, melegebb volt a napsugár és zeneszórá bólogattak a virágok. Különös ének hangzott: a virágok énekeltek. A mi kis növényünk csodálattal élvezte s oly mohón szivta fel a hangokat, mint a hívó az orgonaszót. Pedig nem értette a szövegét: még nem ismerte a virágok nyelvét. Megkérdezte a szomszédját, aki öregebb volt nála, hogy miféle dal az, amit az egész virágtábor énekel? — A virágok tavaszi himnusza, volt a felelet. Most már csak egy vágya volt, megérteni a szöveget és velük énekelni feli erővel. Ez a vágya csakhamar teljesült. Pár nap múlva kinyílt az első virága s ekkor már tisztán hallotta, meg is értette a virágok himnusát és csakhamar rázendített maga is.

Emberi nyelvre lefordítva ez az ének körülbelül így szól: „Nincs halál. Nincs halál.”
(Szombathely.)

C I C A I S K O L A

Irta: Bartha István.

Picus néni gondos néni
Éjjel is jár egerészni
S reggelre a küszöb előtt
Egér-zsákmány, kerekszám öt.

Apró cicák, nosza, jertek,
Izletes hus, ráismertek?
— Picus néni így dorombol,
Hiván népét egy sarokból.

Nyujtózkodva lépnek oda,
Meggzaglásszák: mi a csoda?!
Pizkálgtatják, bökik, tolják,
Levegőbe felkapkodják.

Cica néni illő távol
Huzódik az iskolától,
Ott adja az érdektelent,
Pedig figyel — már annyi szent!

S ha ügyetlen egyik-másik,
A farkával hadonászik:
Kutyafékom teremtette!
Rákoppintok a kezedre.

Igy telik egy óra, másfél...
Munkában a tudományér,
Végül kapja ki-ki bérét:
Maga fogja az egérkét.

(Marosvécs.)

NYUSZI

TAVASZI MESE

IRTA VAJDA ISTVÁN

A csendet a Husvétii Nyul szakította meg. Egy darabig maga elé meredt a pillantása, majd Farkashoz fordult:

— Nem is olyan rossz! — mondta, inkább a király felé, — hát majd meglátjuk! No, gyere velem, kisémbert, s mutasd meg, mit tudsz! Amott áll halomban a sok tojás.

Azzal nagynehezen lekászolódt az ágyáról és a király karjára támaszkodva egy kis tisztásra vezette Nyuszi, ahol egy gödörben nagy, fehér tojáshegy állott. A tojáshegy körül számtalan nyulacska szorgoskodott; serényen sürögtek, forogtak, apró talicskákra rakták a már elkészült sokszínű tojásokat. A tisztás egyik sarkába vittek őket, ahol már hosszú sorban sok-sok piros, kék, zöldszerű tojás volt a puha mohára lerakva. A tojáshegy azonban csupa fehér tojásból állott, olyanból, amelyet Nyuszi otthon a konyhában minden nap látott. Ezeket azért hordták ide össze, hogy a Husvétii Nyul piros tojássá varázsolja őket.

A tisztás másik végén szüles munkaasztal terpszkedett.

A Husvétii Nyul először végigvezette Nyuszi az egész műhelyen és apróra megmutogatót neki mindent. Majd magyarázni kezdett:

— Ide nézz, — mondta, — ezt a nagy halom tyuktojást azért hordtuk össze, hogy piros és tarka tojást készítsünk belőle husvétra. Én, sajnos, dolgozni már nem tudok és így te rád hárul a feladat, hogy a munkát elvégezd helyettem. Hogy a sok fehér tojásból husvétii tojás váljék, nehéz és mégis szép munkát kell végeznünk. Fel kell használnunk hozzá azt a sok szép csodát, amivel a Tavasz, ez a bájos gyermekisten ajándékozott meg bennünket. Ha ügyes lélsz és jól használod fel ezeket a pompás ajándékokat, nemcsak, hogy szépen színezheted ki a tojás héját, hanem a tyuktojás belül is husvétii tojássá válik.

— Nézd azt a tálát, — folytatta aztán, — s ép lábával egy áttetsző csillogó tálra mutatott, amely színültig tele volt vízzel. A tálban csodálatszerűen ragyogóan tükrözött vissza a kék ég.

— Ebben a tálban van a kék festék. Tulajdonképpen nincs benne más, mint a patak kristálytiszta vize. Az edényben azonban, mely az égből egy kicsiny darabkájából készült, égszínkékké válik a víz színe, ha a tavaszi mennybolt belepillant. Mint látod, két segéd fogja a tál két fülét. Az a feladatuk, hogy vigyázzanak, nehogy

egy felhő belekukkantson, mert attól zavarossá válnék a víz színe. Ha tehát egy kíváncsi felhő mégis csak bele akarná ütni az orrát, a két segédnek gyorsan másfelé kell vinnie. A tojást akkor kell belemártanod a tálba, amikor a vize a legtisztábban ragyog és amikor mosolyogva nézi magát benne a fényes ég... Egy szempillantás... és csillogó kék színben pompázik majd előtted a kék husvétii tojás!...

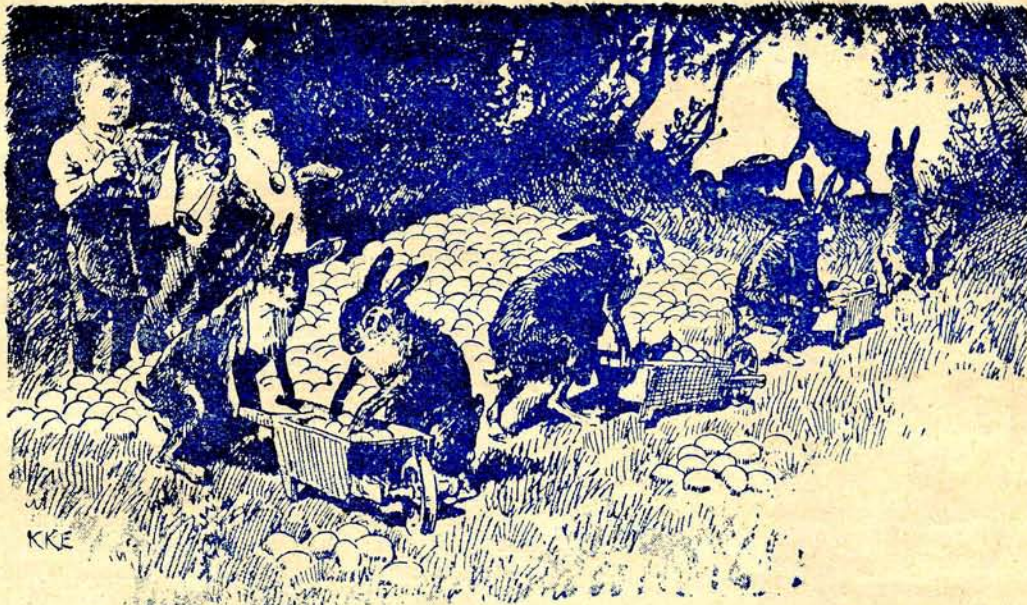
— A zöld színt a következőképpen varázsolod elő: Ebben a kosárban nagy csomó zöld fű van! Amikor még harmatcseppek ragyognak rajta és illatosan szikrázik a csillogó napfényben, mártsd belé a tojást, s lassan, gondosan forgasd meg benne. Ha már úgy látod, hogy tüzesre csókolta a napsugár, vedd ki hamar: selymeszöldszerű tojást találsz a kezdedben. Gyorsan vidd akkor az árnyékba, mert különben megromlik.

Ott tul ezer és ezer ibolya illatozik. Amikor a tavaszi szellő játszadozik velük és bohókás meséket sugdos a fülükbe, akkor kell tőlük ügyesen megszerezned, amire szükséged van. Meglesed hát a szellő pajkos meséit, melyeken az ibolyák nagyokat kacagnak. Sokszor olyanokat nevetnek, hogy csak úgy hull belé a könnyük. Ilyenkor szépen összegyűjtöd kicsorduló könnyeiket, megfürdeted bennük tojásaidat: egykettő, kész az ibolyaszínű tojás!

— Meg kell barátkoznod a méhekkel is! Barátságos kis állatok nagyon! Megkéred őket, gyűjtsék össze számodra a virágok himporát. Megteszik szívesen. A himport azután néhány csepp harmattal kevered össze. A harmat sárgaszínűvé válik tőle. Fogsz még hozzá három aranyos napsugarat, — ez nem könnyű dolog ám, fiacskám, mert a napsugár huncut fickó! — összekevered az egészet, egy maréknyi virágszirmot adsz hozzá, megmártod benne a tojást: arany-sárga husvétii tojás lesz belőle!

— Ezután következik a legnehezebb feladat: a piros tojás!

— Jól figyelj hát! Ez, amit itt látsz, egy kicsinyke felhő, melyet rabul ejtettem egy esős őszi estén. A felhőben biborszínű sugár ütött tanyát. Amint láthatod, négy segédem fogja a felhőt, nehogy elillanjon ökelme. Mert bizony nem szívesen időzik idelelni, s szeretne visszaszállni a messzi magasba. Amikor az alkonyodó nap pirja ráveti sugarát a felhőre, akkor mártsd bele a tojást, ám jól vigyázz, mert könnyen lán-

golni kezd és akkor megégeted a lábad s hozzá elromlik a tojásod is. Segítségül hívod tehát az alkonyati szellőt, hogy fujja rá hűvös lehelletét. A szellő hűs lehellete alatt megmártod a tojást benne s így pompás piros tojás születik a kezed alatt, aminek láttán minden kis gyermek szive repesni fog örömeiben.

Most egy kis szünetet tartott és vizsgálódva pillantott Nyuszi arcába.

— Ezzel aztán mindent elmondottam neked. Ha jól odafigyeltél, akkor tudod is a mesterséget! Rajta, fogj hozzá!

Nyuszi az egész előadás alatt feszülten figyelt. De vajjon jól megjegyzett-e mindent? Mindegy, gondolta, pompás dolog lesz a nyuszikkal dolgozni! Szébb lesz, mint a legérdekesebb játék.

Büszkeséggel töltötte el a feladat.

Jókedvűen ült le a munkaasztal mellé és hozzáfogott. Két nyulsegéd hordta elébe a tojásokat, s Nyuszi a Húsvéti Nyul utasítása szerint hozzálátott a tojáskészítéshez. Előbb kék tojással kezdte, aztán zöld és sárga tojást festett. Majd a tölgyfához ment, melynek tövében jóízűen kacagtak az ibolyák. A szellő megint vig meséket mesél nekik. Nyuszi megleste a sok kis ibolya vig mulatozását, könnyfakasztó vidám kacagását. Megfürdette tojásait kicsorduló könnyeiben és lám! violaszínű csodaszép tojás lett belőlük!

Aztán a legnehezebb feladathoz látott. A piros-tojás készítéshez!

Odament a négy nyulsegédhez, akik a foglyulejtett kis felhőt tartották. Lopva meghuzogatta a felhő fehér ruháját, (elvégre nem minden nap találkozik az ember szemtől-szembe „eleven” felhővel) aztán két tyuktojást vett a kezébe és

nekikészülődött. Ovatosan figyelte a szellő járását és amikor érezte, hogy az ráfuj a felhőre egy-kettő, ügyes mozdulattal belédugta a tojásokat. Mikor kihuzta a kezét, két viruló piros színben pompázó húsvéti tojás szinesedett a kezében.

Ezalatt a király és a Húsvéti Nyul várakozásteljes képpel figyelték Nyuszi munkáját. Meglátszott rajtuk, hogy igen-igen elégedettek a kis fiu munkálkodásával, aki, imé, szükségképpen húsvéti nyullá változott. Szaporán és ügyesen dolgozott, csak úgy égett a keze alatt a munka. Egyetlenegy tojás nem veszett kárba, s mindegyiknek pompásan sikerült a színe. A segédek egy percre sem fogytak ki a munkából. Serényen dolgoztak, hordták a „nyersanyagot”. A tojáshegy rohamosan fogyott.

— Ha ezt anyuka látná, — gondolta Nyuszi, — Istenem, anyuka... azt kiáltotta utánam, hogy ne menjek messzire... s most nem tudja, hová lettem... Tán már keres is? . . .

Farkas teljesen megfeledkezett róla, hogy ebédre otthon kellett volna lennie.

Amikor az eszébe jutott, igen megijedt.

— Király ur. — fordult a király felé, — nekem most haza kell mennem, hogy megkérdezzem anyukát, vajjon segíthetek nektek tovább... Kérlek szépen, vezessetek engem haza... Anyuka bizonyosan megengedi majd, hogy visszajöj-jek. Itt leszek megint hamarosan.

(FOLYTATÁSA

KÖVETKEZIK)

MAGYAR PANTHEON

Írja Lengyel Miklós dr.

Vörösmarty Mihály

A 19-edik század elején a költők már felébrésztették a magyarságot hosszú, halálosnak látszó álmából. A multat hívták segítségül. Költeményeikben a honfoglaló ősokról, a középkor lovagjairól, a törökverő vitézekről énekeltek: a jelen törpe nemzedéke elé varázsolták a multat, hogy a példák utánczokra találjanak. Széchenyi István nem szerette a multon való merengést, gyöngeséget látott benne. Szerinte, csak az a nemzet haladhat és élhet, mely a jövőbe pillant határozott célt lát maga előtt és minden feltornyosuló akadályon keresztül a cél felé tart. Ki is mondotta róla a hatalmas jeligét: Magyarország nem volt, hanem lesz. A legnagyobb magyarnak ezt a gondolatát a költők közül Vörösmarty érezte át először. Szózatában még egyszer végigtekint a magyarság multbeli szenvedésein és di-esőségén, de csakhamar a jövő felé fordul. Nincs benne Széchenyi erős hite, tudja, hogy nagy változás előestéjén állunk; lehet, hogy di-esőség

élet vár ránk, de lehet, hogy a halál leselkedik a magyarra. De ha pusztulás vár is ránk, a halálban is vigasztalhat bennünket az az érzés, hogy a magyar nemzetet elnyelő sirt a világ népei könnyezve veszik körül. A Szózat olyan tökéletesen fejezte ki a szabadságharc előtt élő magyarság érzelmvilágát, hogy rövid idő multán nemzeti imádság lett a költeményből.

A Szózat megjelenésekor Vörösmarty már férfikora delén állott. Fejérmegye Nyék községében 1860-ban született, apja gazdatiszt volt, jómódu ember, gyermekei nevelésére nagy gondot fordított. Fiai a székesfejérvári cisztercita gimnáziumban tanultak, de a család nyugodt és gondtalan életét hamarosan megzavarta az apa korai és váratlan halála. Az özvegy gazdálkodni próbált, de a rossz termések és jó szive vagyoni romlásba vezettek. A szegény asszony könyvében rajzolja meg a költő anyja alakját. Ennek a lány szívé, adakozó természetű asszonynak nem volt elég ereje vagyona megtartásához. Gyermekei szétszóródtak, Mihály fiából nevelő lett. A Percel családnál kapott alkalmazást s ebben a környezetben sokat tanult, sokat olvasott, sőt korán verselgetni kezdett. Itt ismerkedett meg Percel Etelkával és a leány alakja sokáig, igen sokáig kíséri életútján a költőt. Amikor messzire távozik tőle, alakja fel-felbukkan előtte. Mint mikor a méz kösziklák között el-eltűnik a muzsikáló vízü patak, de nemsokára felbukkan a szirtek alján, így jelenik meg a költő előtt is időnként, hosszú évek mulva is, ifju korának ideálja: Percel Etelka. Ha költeményeiben bájos nőalakot rajzol, Etelka képe lebegett előtte.

Amikor a Percel családtól elszakadt, már ismerik nevét az irodalomban. 1825-ben országos nevet szerzett. A század elején élő nemzedék régóta várákozott már arra, hogy az ősokról végrelavahára méltó módon emlékezzenek meg. Ez a nemzedék menekült vissza a multba: a jelen szenvedéseieért ott keresett vigasztalást. Mindenki lelkében éltek a honfoglaló hősök: csak határozott formát kellett adni a Tisza--Duna partjain bolyongó árnyaknak. Eljött végre Vörösmarty és megteremtette Zalán futását. Az örök idő elsodorta az enyészet birodalmába a unokáit is azoknak, akik Zalán futásában megjelenésekor gyönyörködtek. Azóta több mint 100 esztendő telt el. Új nemzedékek nőttek fel: megváltoztak a vágyak, változott az izlés, csak a szenvedés maradt hú kísézője a magyarnak.

Zalán futását ma más szemmel nézzük, mint a költő kortársai, de éppen úgy csodáljuk zengzetes sorait, új és mégis magyaros nyelvét, ünnepi és mégsem erőszakolt előadásmódját. A nagy hőskölteményt nyomon követték kisebb épószok. A magyar lovagkor hőseit támasztotta életre a költő. A pogány és rabló kunokkal viaskodott Szent Lászlót (Cserhalom), a várat, a vad török ellen dicsőségesen védelmező Dobót (Eger) teszi költeményei hőseivé. Majd elszakad a történelemtől, sőt a mondától is s képzeletéből vesz tárgyat. Ilyen elbeszélő költeménye: A két szomszédvár. Vad és véres viaskodások sorozata ez a költemény, de a farsztó viadalok nem gyengítik érdeklődésünket. Szeretettel és aggódva fordulunk a büzös Káldor család ártatlan ivadéka, a szép Enikő felé. Elpusztul a leány, a vad vihar összetépi, mint ahogy elpusztul az örvénybe fuló rózsaszál.

Kisebb költeményeikben is megjelennek az ősök: a közönség szeretettel fogadta a feltámadó régi világot. A költő érzékeny lelke megérezte a kortársak lelkében élő vágyat: egymásután énekelte meg a vesztett csata után menekülő, boszszut lihegő, majd kiengesztelő Salamon királyt, a német hajókat elsüllyesztő Buvár Kundot és a török-magyar világ két hőst: Szilágyit és Hajmátyt.

Drámáinak tárgyát is szerette a mondából vagy történelemből meríteni. De sokat vett képzeletéből is. A magyar lovagkor, a török-magyar élet-halálharc bőven szolgáltatott tárgyat és kínált alakokat drámái számára. Legjobban szerette a szomorú játékot, a tragédiát. Drámáinak nagy színpadi sikerük nem volt, de ma is megcsodáljuk ragyogó nyelvüket és a szép lírai jeleneteket. Maróth bán s a Várnász legjellemzőbb a költőre. Különösen finom és hangulatos a nyelve legismertebb mese-drámájának, a Csongor és Tündének. Egy régi mesét dolgozott fel benne. (Árgirus királyfi) de nem egyszerű mesedráma ez, hanem igen sok értékes gondolat van benne megörökítve.

Vörösmarty a nevét hosszabb elbeszélő költeményeivel tette ismeretessé, de nem ezen a téren a legnagyobb: ő valójában lírai költő, aki

nemcsak kortársainak, hanem az előtte élő és utána következő nemzedék-sorozatnak érzelmevilágát is ki tudta fejezni. A Szózat mindaddig igazi nemzeti imádság lesz, amíg a magyarság a remény és kétség között elfutó keskeny uton jár. Érezte ezt a költő. Számos költeményéből a Szózat alapgondolata sugárzik ki, csak néhol világosabban látja a veszedelmet. A Főti dalban jövőbelátó szeme előtt felrömlenek Észak rémes árnyai. Jós lelke előre látja a ránk zuduló orosz őriást. A letiport lengyel nemzet sorsa is megborgongatja: a magyarságot fenyegető sors előre vetett árnyékát látja benne. De legmeggrázóbb költeménye A vén cigány. A szabadságharc bukása után írta: már bekövetkezett a „nagyszerű halál”.

Magát a költőt is érintette a pusztulás lehetete: teste-lelke beteg. A beteg léleknek látomása támad, már nemcsak a magyarság szenvedése jelenik meg előtte mint a Szózatban. Az egész emberiség gyötrődik, mióta Káin testvérére emelte gyilkos fegyverét. Istennek, a béke és szeretet Istenének sirja is reszket: az emberiség megváltása nem sikerült. A körülmény végén azonban felesillan a remény: lesz még egyszer ünnep a világon! A szenvedő és vergődő költő lelkének csodaszép alkotása ez a költemény.

Vörösmarty nemcsak a magyarságnak, hanem az egész emberiségnek nagy költője volt. A merengőhöz vagy Gondolatok a könyvtárban című művei bármily nyelvre lefordítva hatások és értékesek volnának. Ő a nemes ember hivatásának kettős célját látta: szolgálni kell az egész emberiséget és szolgálni kell a nemzetet.

Nemzedékről-nemzedékre változik az izlés, újabb és újabb korok gyermekeit más-más csapások sujtják, más-más célok vezetik. Ezért szoktak még a nagy emberek alkotásai is értékben csökkenni, előregedni, elhalványodni. Vörösmarty lírai költeményei nem öregedtek meg: Szózata, Vén cigánya, Gondolatok a könyvtárban. Merengőhöz című versei olyan frissen élnek, mint megjelenésük korában. Szép Ilonka című költői elbeszélése pedig élni fog mindaddig, míg valami felsőbb hatalom az emberi lelket teljesen át nem alakítja.

S z e g é n y a s s z o n y i m a k ö n y v e

Írta: Vörösmarty Mihály

*Egy szegény nő, isten látja,
Nincs a földön egy barátja,
Ágg, szegény és gyámolatlan,
Úl magán a csendes lakban,
Gyásza nincsen, gyásza rég volt,
Amidőn jó férje megholt,
De ruhája mégis gyászol:
Szive fel a tarkaságtól.
Dolga nincs, hogy volna dolga?
Kis ebédhez nem kell szolga,*

*S az ebédnél nincs vendége,
Csak a mult idők emléke.
Aki maga néz a tálba,
Azt az étel nem táplálja:
Több annak a gondolatja,
Mint amennyi jó falatja.
Gondol vissza és előre
A sok jó és bal időre,
S félig étel, félig bánat:
Mindkettőbe belefárad.*

Hej, nem így volt hajdanában
Míg nem járt özvegyruhában:
Tele kamra, tele pince,
S mindig kézben a kilincse,
És szegénynek és boldognak
Udvar és ház nyitva voltak.
Vendéget nem kelle kérni:
Önként szoktak ők betérni,
Víz = dicsérni, bor = jecsélni,
És a gazdát nem kimélni.
A szegény, kit isten küldött,
Ide gyakran beköszöntött,
És azon, mit innen elbitt,
Lelkében nem tört meg a hit:
Nem hideg pénz, hideg arcok,
Eleség volt, az ajándok.
Hogy nagy ritkán nem jött vendég,
Akkor sem lön üres a ház,
Böven volt az istenáldás:
Jobbra balra a sok gyermek,
Játszottak és verekedtek,
S gondjaitért az anyának
Sok bajt, örömet adának.

Hajh, azóta sok bút látott,
Hogy a gazda sirba szállott:
Gyermekei szétfutottak
Napkeletnek, napnyugotnak,
S a szegény nő elhagyatva
Ugy maradt mint a szedett fa.

Az idő jár, s ő csak megoan,
Hol reményben, hol bánatban.
Szűken teng kis vagyonából,
És ha néha sorsa fordul,
Gazdálkodni még most sem tud,
Ha neki van, másnak is jut:
Jobb időkből rossz szokása,
Hogy a könnyeket ne lássa.
Megfelezi kis kamráját,
S maga gyakran szükséget lát.
Most ott ül az asztal mellett,
Imakönyvében keresgett.
Könyvét hiják Rózsáskertnek,
Melyben szent rózsák teremnek.
Régi, jó, de kopott jószág,
Melyet még csak a barátság
S egy pár ernyedti szál tart össze,
Oly igen megoan viselve.
S un kopognál: és köhintve
Az öreg, jó Sára lép be:
„Isten áldja meg, nagyasszony!
Most ugyancsak legjobb ittlen.
Jó, hogy ilyenkor ki nem jár,
Majd elvesztem, oly nagy a sár”.
„Hát mi jót hoz, Sára néni?”
„Istenem! bár tudnék hozni.
Egy kéressel jöttem volna,
Ha miatta meg nem szólna,
Oly nehéz most a szegénynek,

Tán jobb volna, ha nem élnek.
Imádságos könyvet kérnék,
Higgye meg, most oly jól esnék.
Mert hiszen ha már az ember
Szépszerint jól lakni sem mer,
Már ha szűken él kenyérrel,
Éljen isten igéjével,
Így legalább árva lelkünk,
Az imádság tartja bennünk.
Itt, tudom, van heberőben:
Adjon az isten nevében”.

„Jó asszony, felelt az özvegy,
Könyvem nincs több, csak ez az egy,
De ha már úgy megkívánta,
És ettől függ boldogsága,
Vegye egy felét jó névvel,
Én beérem más felével”.
S fele ide, fele oda,
Könyvét kétfelé osztotta.

Most a két jó öreg asszony,
Hogy semmi jót ne mulasszon,
Fél könyvből, de nem fél szívvél,
Imádkoznak este, reggel,
S ha van Isten mennyországban,
Nem imádkoznak hiában.

Mi ujság?

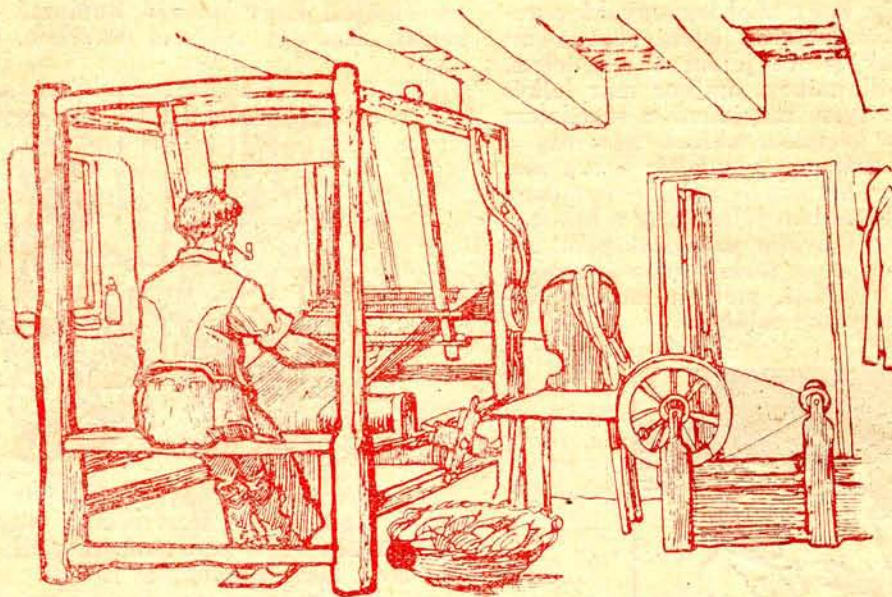
Tizenhárom napig étlen-szomjan egy hajóroncsan.
Egy angol ujságban olvastuk a következő rémes történetet: A Pilsna nevű olasz gőzös legénysége Bombaytól (India) háromszáz mértföldnyire észrevett egy hajóroncsot, mely ide-oda hanyódott a tengeren. A gőzös kapitánya több matrózt küldött csolnakon a veszedelemben forgók megmentésére. A matrózok öt élő embert és két halottat találtak a roncsan. Az élőket, akik egyébként már maguk is félhalottak voltak, csónakjukon a hajóra vitték és amikor a gondos ápolás után már magukhoz tértek elmondották, hogy mohamedánok és hajójukat tizenhárom nap előtt összetörte a vihar. A hajó két roncsdarabját tutajjára tákolták össze és ezen próbálták menekülni. Az így összetákolott tutajon a hajó kapitánya helyezkedett el két fiával és néhány matrózzal együtt és tizenhárom napon keresztül étlen-szomjan, teljesen kimerülve hanyódtak a nyílt tengeren. Reszketve, teljesen elerőtlenedve gubbasztottak egymás mellett és tutajuk körül álándóan cápák ólalkodtak. A tizedik napon a kapitány egyik fia és egy matróz éhen halt és a holttestek ott maradtak velük a tutajon. A többiek aztán a Pilsna megjelenése folytán megmenekültek.

Automobil és az iskola. Az amerikai Egyesült Államokban körülbelül 18.000 olyan iskola van, amelyek a növendékeket automobilon viszik és szállítják haza az iskolából.

SZÖVIK A VÁSZNAT

— Mühlbeck Károly rajzával —

— Nyifit, nyafot, takácsmester, jónapot! —
Nyifit, nyafot, adjon Isten jó napot!

Nyifit, nyafot, nyifit, nyafot! Takácsmester
igy tölti az egész napot. Ül a szövőszékben. Szövi
a vásznat. Hófehéret egy végben. Egy vég vászon.
két vég vászon. Ni, ez kender, ez lenvászon.

Nyifit, nyafot, nyifit, nyafot! — Mondja mi

ez, takácsmester? — Nyifit, nyafot, ez itt gyapot.
Meleg ruha lesz belőle. Olcsón adom, végy belőle.

Nyifit, nyafot, mind azt mondja a szövőszék.
Nyifit, nyafot, kendervászon, nézd, milyen szép.

Kendervászon, lenvászon. Mindakettő elvás-
son. A gazdája maradjon. Csak ruhája szakadjon!

E—ó.

Tigitagi, a szerecsen szakács

Moszjő Bulánzsé francia kereskedő fontos
üzleti ügyben Marokkóba utazott. Miután sike-
rült pompás üzletet csinálnia, kedve kerekedett
egy kis sétára. Ment, mendegélt, aztán egyszerre
csak azon vette észre magát, hogy háta mögött
a város, előtte a végtelen sivatag.

— No, még ugy sem sétáltam soha a végtelen
sivatagban, — mondotta magában Moszjő Bulán-
zsé, — hadd mesélem el majd otthon a gyere-
keknek, hogy: hej, gyerekek, tudjátok-e, hogy én
nemcsak láttam a sivatagot, de jártam is rajta!

Hát ment, mendegélt moszjő Bulánzsé, s
egyszerre csak, mit lát, akarom mondani, mit
hall? Szörnyű sziszegés ütötte meg a fülét. No-
sza, hirtelen visszafordul s — óh Jézusom, óh
Krisztusom! — mit hall, akarom mondani, mit
lát? Egy nagy óriáskigyó kigyószik utána, szél-
nél sebesebben, rettentő nagy szája kitátva, de
már nem sziszegésre, hanem igenis nyelésre.

mégpedig elnyelésre. Már t. i., hogy elnyelje,
vagyis teljes nagyságában megfrüstökölje mosz-
jő Bulánzsét, aki még egy perccel előbb arról ab-

rándozott, hogy miket fog ő majd mesélni a gyerekeknek a végtelen sivatagról.

Ám régi igazság, hogy ahol legnagyobb a veszedelem, ott legközelebb az isteni segedelem: moszjő Bulánzsénak is megjelent a segedelem, éppen az utolsó pillanatban, amikor már lelkét Istennek ajánlotta. Igen, megjelent a segedelem egy hős szerezcsen képében, akinek bátorság a szemében, nyíl a kezében s egy fillér sem a zsebében, mivelhogy zsebe nem is vala. — mondom, éppen az utolsó pillanatban jelent meg a hős szerezcsen, egy-kettő, célbavette az óriáskigyót, repült a nyíl és im, éppen a torkát furta át az óriás kigyónak, azt a torkot, melyen moszjő Bulánzsénak le kellett volna sétálnia.

— Óh, óh, — hálakodott moszjő Bulánzsé, — mivel háláljam meg neked, végtelen sivatag hős fia, hogy megmentetted drága életemet?

— Semmi mással, — felelt a végtelen sivatag hős fia, kinek neve Tigitagi vala, — vigyen magával s eszküszöm, hogy hűséges szolgája leszek halállig.

— Ennyi az egész? — örvendezett moszjő Bulánzsé — s még aznap hajóra ült, vitte magával Tigitagit, vitte Párizsba, ahol akkor vig világ volt.

Hát megérkeztek a világ legszebb városába. Képzeltetik, hogy örültek a Bulánzsé-csemeték Tigitaginak! És hogy becézték a papa életének a megmentőjét! Mondanom se kell, hogy tejbe-vajba fűrösztötték Tigitagit, aki ugyan ezután is fekete maradt, mint egy hamisítatlan szerezcsenhez illik, de hófehér volt a lelke s készséges, hű szolgája lett moszjő Bulánzsénak.

— Na, Tigitagi, — mondta kedvesen, nyájasan moszjő Bulánzsé, — hadd lám, mit tudsz. Ihol egy pár cipő, kend be jó feketére, mint a pofácskád.

— Mivel kenjem be? — vigyorgott Tigitagi.

— Subickkal, fiam, subickkal, — magyarázta moszjő Bulánzsé s subickot meg kefért nyomott a kezébe.

Hiszen, ez gyerekjáték volt Tigitaginak s olyan ragyogó feketére subickolta moszjő Bulánzsé cipőjét, hogy moszjő Bulánzsé megláthatta magát, akár egy velencei tükörben.

— Pompás fiu vagy, — dicsérte moszjő Bulánzsé Tigitagit. — Most sétálni megyek s mire visszajövök, kend be a szobám padlóját is s keféld meg, hogy ragyogjon. Érted?

— Igenis értem, uram, — vigyorgott Tigitagi — s ahogy eltávozott moszjő Bulánzsé, egy-kettőre bekente a szobapadlót cipőkenőccsel, szép feketére, aztán nekifeküdt s kefélte, jól belekefélte a subickot a padlóba.

— Hej, szedte-vette, teremtette! — ordított magánkívül moszjő Bulánzsé, amikor sétájából hazatért — mitt tettél, szerencsétlen! — s csihipuhi, hatalmasan elcsihipuhilta a végtelen sivatag hős fiát:

Moszjő Bulánzsé belátta, hogy Tigitagi nem való inasnak, valami egyébire kell fogni hát.

— Tudsz főzni?

— Hogyne! Hogyne! Kukta voltam a marokkói szultán konyháján.

— A! A szultán konyháján? No, Tigitagi, hát én megteszlek szakácsnak, de jegyezd meg jól,

hogy nem szeretem a hig mártást, de annál inkább a jól, jól, erősen, nagyon, de nagyon erősen süritett mártást. Értetted?

— Igenis, uram, — vigyorgott Tigitagi.

Hát csinált Tigitagi jól jól, erősen, nagyon, de nagyon erősen süritett mártást, gyurta, gyurta, keményre gyurta, akáresak a szobrász az agyagot, de még ez sem volt elég neki, nehogy széthulljon a mártás, spárgával jól összekötözte.

— Hát ez mi?! — üvöltött moszjő Bulánsz, amikor a keményre gyurt mártásról szépen, lassan le kezdett fejlenni a spárga, aztán csak nyult, nyult messze, — vége-hossza nem volt.

— Ez spárga, kérem alásan.

— Spárga!? És te kukta voltál a marokkói szultán konyháján?!

— Igenis, kérem alásan.

— Akaszd fel magad ezzel a spárgával! — ordított moszjő Bulánsz.

Mint hogy azonban Tigitaginak eszeágában sem volt, hogy felakassza magát, moszjő Bulánsz szép gyöngéden kézenfogta Tigitagit s mondta neki nyájasan:

— Most pedig, végtelen sivatag hős fia, marokkói szultán kuktája, szépen visszamégy Marokkóba.

Sirt Tigitagi., hullott a könnye, mint a záporosó, de nem volt pardon, ott kellett hagynia Párizst, a világ legszebb városát. De nem sokáig busult, mert hát Marokkóban is ismerik azt a jó magyar közmondást:

— Mindenütt jó, de legjobb otthon — s most már vigyorog Tigitagi s nem potyognak többé a könnyei.

Élek nagyapó.

1541. augusztus 29.

(Történeti elbeszélés.)

Irta: CSÜROS EMILIA.

Csipp-csopp... csattogott a ló patkója a feneketlen sárban. Sárga levelű fák buslakodtak az ut mentén, mintha valami nagy szomorúságon gondolkoznának. Neki eresztette a kantárt a lovas is, és úgy elmerült gondolataiban, hogy észre sem vette a fákon ülő, károgó varjakat. Pedig azok sem mondtak semmi újat. Egyre azt hajtogetták: Kár, kár, kár!

Nyár volt még, de hűvös szél fujt az erdő felől és a lovas összébbhuzta magán fekete köpenyegét. Rossz kedve akkor sem derült fel, amikor feltűnt előtte ködbe burkoltan a város. A templom tornya karsun meredt az égnek, de nem csillogott tetején sem kereszt, sem csillag. Törökül imádták abban az Istent.

A város legszebb házában lakott a basa. Valami jó magyar embert űztek ki onnan, hogy jó lakása legyen a töröknek. A kapuja előtt a lovas leszállt a lóról. Kantárszáron vezette maga után lovát. Csendes volt az udvar, csak egy fehér turbános szerecsen szolga fényesített valami parádés lószerszámot. A most érkezett idegen nézte egy darabig a szolga munkáját, aztán törökül szólt:

— Itthon van a gazdád?

A szerecsen gyanakodva nézett reá és nem nagy udvariassággal felelt:

— Aztán, ha itthon, mi közöd hozzá? — És tovább fényesítette a szerszámot.

Az idegen végignézte a szolgát és elmosolyodott.

— Te Karacsin, ha ragaszkodsz hozzá, hogy a fejed még sokáig legyen a nyakadon, — rögtön menj, és jelentsd gazdádnak, hogy barátja érkezett Szent-Miklósról.

Erre a hangra a szolga kiejtette kezéből a szerszámot, az idegen arcába nézett és a földre vetette magát.

— Uram, uram, taposs el engem, méltatlan férget. Uram, uram, nem ismertelek fei! Mit érdemlek ezért? — Jaj, jaj!

— Ne óbégass, hanem tedd, amit mondtam! — szólt az idegen.

A szolga fürge apró léptekkel szaladt a ház felé, mely szinte elmerülni látszott a körülötte turkáló virágtengerben. Az idegen megveregette lova nyakát, majd legombolta köpenyét és karjára vetette.

A szerecsen már jött is vissza bukdácsolva és bókolván.

— Méltóztassál, uram, gazdám odabent vár reád és örül jöttödnek, habár még nem tudja bizonyosan, ki vagy!

Azzal elvette a ló kantárszárát és a lépcsőhöz vezette az idegent. A lépcsőket süppedő keleti szőnyegek fődtek és odabent is csupa szőnyeg volt az egész lakás. Az első szobában azonban világos fából készült szalmafonatu butorok tarkáltak. Az egyik ajtóból, melyet sulyos szőnyeg takart el, vörös turbános török hajbókolt elő. Vörös volt kunkori orru saruja is, derekát kék selyem öv övezte. Amint meglátta a vendéget, kitérte karjait, úgy ment feléje:

— Karsai Soma, vitéz fiatal barátom! Emberséges ember! Hogy örvendek látásodon! Rég nem jártál mifellénk!

Karsai Soma viszonozta a török ölelését, de szomorú arca a barátságos szavaktól nem derült fel. Majd hátraszólt a házigazda:

— Achmed! Jöjj, nézd, kít üdvözölhetünk szerény hajlékunkban! Jöjj, köszöntsd fiatal barátodat!

E szavakra előlépett Achmed a függöny mögül. Valami furcsa diszruha volt rajta. Fehér turbánján gyémántos forgóban kócsag lengett, öltözetének minden egyes darabja vagyontérő drága keleti kelme. Csupán saru helyett volt rövid száru ragyogó fekete csizma a lábán. Amikor Karsai Somát meglátta, szeretettel ölelte magához a magyar diákot. Amaz meg csodálkozva nézett végig rajta.

— Hová készülsz Achmed, ekkora pompával?

A törökök egymásra néztek, és örömtől csillogó szemmel felelt az apa.

— Két hete már, hogy Stambulból elindult a Szultán. Ma-holnap Buda vára alatt vannak. Nagy ünnepek lesznek ott a török-magyar barátság örömeire. Odaviszem a fiamat, hogy bemutassam a szultánnak. Játszadózó gyermek volt még, amikor eljöttünk Stambulból.

Karsai Soma lehajtotta a fejét és halkán mondta: — Szép ünnepség lesz! — De a szíve ezt sirta:

— Gyászünnepe!

Alkonyat tájában szitáló esőben indult vissza. Szentniklóson a toronyszoba kivilágított ablaka jelezte, hogy nagyon várják. A kaput messzire tárta ki előtte egy szolga, lovát szó nélkül elvezette.

(Folytatása következik)

A b ű v ö s o k u l á r é

Irta: Kovács Emma.

Öreg Nagyapóka siet a vásárba,
Boldogan kíséri kicsiny unokája.
Névnapi köszöntőt bátran elmondotta,
Vásárfiát ígért érte Nagyapóka.

Egy nagy sátor előtt a kis Palkó megáll,
A sok citra holmin szeme-szája eláll.
Trombita, dob fityeg, fényes kard, katonák,
Kis „Zsebmozi” is van, ki látott ily csodát?!

No, válogass, fiam, melyiket szereted?
„Talán ezt vegyem meg, ezt a kis szekeret?
Vagy egy szájmuzsikát, ejnye, be szépen szól!
Vagy ezt a kis puskát? Éppen Hozzád passzol.”

Nézi Palkó, nézi, sorba válogatja,
A sátoros bácsi elérakosgatja.
Boldogan tévőváz: ez is, az is kénc,
Sok minden elérne a kis zsebecskébe.

Hopp, megvan! Meglát egy csomó pápaszemet,
Milyet a sátorban árulnak eleget,
Rózsaszínű, piros, halvány kék és sárga,
Aranyos papírból van a karimája.

Nagyapókát érte beh rég irigyeli,
Egy ilyen szemüveg illenék ám neki.
Édes Nagyapóka örömmel felnevet:
„Ezt vegyed meg nekem, ezt a szemüveget.”

„No, te kis fiacskám, szerény vagy ám nagyon,
Többi testvérkének fütyölőket adjon.”
A fütyölő bezzeg, cseppet sem érdekli,
Piros szemüvegét kedvvel nézegeti.

Hazaérve büszkén sorba mutogatja,
Pisze orrocskáján vigan fitogtatja,
Több testvérkéi rajta mind átnéznek,
Őket is megejti a bűvös ígélet.

Amerre lát, minden mesefényben virul,
Nagyapó őszhaján bibor sugár pirul.
Újjongva felnevet: „Oh, be szép most minden!”
A szoba is nevet derűs rózsaszinben.

Nézi Nagyapóka kicsi unokáját,
Ő is felilleszti az ókuláréját.
„Nagyapó, Nagyapó, a Tied be kopott,
A vásáros bácsi ugyancsak becsapott!

Vegyél Te is ilyet, nézz csak átal rajta,
Ez a szemüveg a legeslegjobb fajta!”
Mocsolyog Nagyapó: „Oh, beh jól is járnék,
Ha még egyszer mindent rózsaszinben látnék!”
(Mocsolya.)

Zengi, zugja vizek árja:
A Stollwercknek nincsen párja.
Erdő, mező visszhangozza:
A legjobbat Stollwerck hozza.

Tiz fogas kérdés

Harmadik Stollwerck pályázatunk eredménye

Harmadik Stollwerck pályázatunkon kis előfizetőink már kevesebb lelkesedéssel vettek részt, mint az előbbiekben, amit annak kell tudnunk, hogy talán a legutóbbi kérdések már kissé nehezebbek voltak. A jövőben tehát felváltva hol könnyebb, hol nehezebb kérdéseket közlünk majd, hogy lapunk minden olvasója résztvehessen ezen az érdekes és tanulságos pályázaton.

A pályázatra ezuttal mindössze 307 felelet érkezett be és azok között is sok hibás, úgy hogy a sorsolásban aránylag kevesen vehettek részt

A tiz kérdésre a felelet a következő:

1. Guttenberg.
2. Báró Eötvös József.
3. Pasteur.
4. Egyszerű parasztleányi sorból Mátyás király hadvezére lett. Híres volt rettentő nagy erejéről.
5. Petőfi Sándor.
6. Olyan csillagok, melyek nem változtatják helyüket és saját fényük van.
7. 1848–1849.-ben.
8. Hét csillagból.
9. A kérész nevű rovar, mely csupán 24 óráig él.
10. Liszt Ferenc.

Megfejtették 307-en.

A sorsolásban a következők vettek részt: Szabó Ákos és Öcsike, Szegedy Zsolt, Halász Lajos, Varga Éva, Mérész Erzsébet, Viktor Lajos, Haller Emmi, Gáll Matyi, Kapdebó Zoli, Glück Imre, Klinger Testvérek, Pappszász Károly, Girisik Gyula, Lukács Pál, Pongrácz Béla, Gáthy Feri, Kertész Aranka, Kemény Károly, Guttmann Kató, Benke Micu és Csácskó, Csontos András, Kovács Géza, Gerber Lajos, Torma Csongor és Tóni, Horváth István, Bálint Barna, Schwartz Eta, Szili György, Ember Anti, Bartha Katóka, B. Irénke, Magyary Gabriella, Kattrá Erna, Pellion Nóra, Farkas Panna, Hutter Elly, Mólnár Nóra, Dán Norbert, Hegedüs Gyula és Ábel, Szekeres György, Thuróczy Zoltán, Benedek Edith, Jakabovits Margit és Dezső, Bessenyei Margitka, Rakolcza Annus, Pillich Teréz, Viktor Ilona, Balogh Magduska, Kiss Icuka, ifj. Frank

Albert, Senor Ilike, Kulcsár Géza, Papp Imre, Károly és Laci, Markovits Mancsi, ifj. Ohánovits Géza, Ladányi Zsóka, Pállfy Sárika, Dominits László, Daniels Felicitas, Süli Károly, Kászoni Nusi, Bessenyei Manyi, ifj. Baternay Béla, Fodor Gábor, Kiss Pál, Kleinhempel Klárka, Káin Annus és Irén, Fischer Médi, Bucsy Ilike és Baby, Szabó Annuska, Szilágyi Misu, Tóth Laci, Kovács Matyi, Endrődy Károly, Kebeley Marcsa és Zoltán, Kubik Ilonka, Szabó Károly, Kemecey Ágnes és Böske, Antónia Klárka és Gabi, Bereck Nusi és Lajoska, Molter Péter, Iszlav Elek, Davidovits Karcsi, Kugel Karcsi, Rauch Klári, Szepessy Zoltán, Pardavy Tibor, Schupiter Béla, Petrovay Gabriella, Ismeretlen, László Magda, Kovács Izuka és Kató, Nagy Áron, Muzsnay Gabika, Gergely Lilly és Ibolyka, Tuka Lacika, Maléter Pál, Makkai László, Ullmann Imre, Bálint Margitka, Katona Béla, Türk Matyó, Váradi névtelen, Waldmann Terike és Márta, Kalmár Ica és Pista, Babesák Ilonka, Smil Gizi, Sebestyén Gyuri, Turay Jancsi, Nagy Zita, Farkas Sára, Lázár Mariska, Ilonka és Józsika, Polyák Kató, Viktoriu Vilma, Hunyadi Hermin és Sándor, Ullmann Imre, Borgida Lilli, Farkas Ilonka, Gál Matyi és Mira, Marx József, Szabó Ducika, Horváth Ilonka, Fritsch Ferenc, Elek Pirooska, Dienes Klára, Sós Antal, Berger Zsófi, Dobrai Karcsi, Halász Mancsi, Vogel Edith, Gyökössy Miklóska és Lehelke, Palocsay Erzsébet, Vitályos Micike, Darvas Erzsébet, Sz. Nagy Rózsika.

A sorsolás megejtése után a nyertesek névsora a következő:

1. **díjat nyertek:** Kovács Géza, Bánffyhu-nyad; Pappszász Károly, Csokaly.
2. **díjat nyertek:** Pellion Nóra, Budapest; Rakolcza Annus, Szamosujvár; Torma Csongor és Tóni, Bilke.
3. **díjat nyertek:** Senor Ilike, Nagyváradi; ifj. Ohanovics Géza, Nagyenyed; Ladányi Zsóka, Szilágyosmlyó, Pillich Teréz, Székelyudvarhely; Süli Károly, Fogaras; Szepessy Zoltán, Arad.
4. **díjat nyertek:** Fischer Médi, Tasnád; Nagy Áron, Nagyenyed; Schupiter Béla, Szilágyosmlyó; Bálint Margitka, Szamosujvár.

Negyedik Stollwerck pályázatunk kérdéseit f. hó 30.-iki 6. számunkban tesszük közre.

Pompás ízű
magas tápértékű
mindenütt kap-
ható a

STOLLWERCK TEJKARAMELLEA

Elek nagyapó üzeni.

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

Petrovay Gabriella, Kolozsvár. Mindkét vers s különösen a két történet határozott fejlődést mutat. Legsikerültebb a Két kis leány és irói készsége vall ennek utolsó mondata: „Az iskola ablakán egy tavaszi napsugár tévedt be és ott játszadozott a Mária üresen maradt helyén.” Örvendek, hogy nemcsak megkaptad az Aladdin lámpáját, de tetszett is. A helyesírási pályázat eredményét majd csak tavasszal hirdetem ki, amikor Pestről hazatérek. Cimedet feljegyeztem s ha lehet, tavasszal meglátogatlak. — **András-ozszy Margit Éva, Berettyó Széplak.** Te vagy az az Évike, akiről Emma néni verset írt a Cimborába s megvan a tulipántos láda is, csak a Jucika hugod csipke kendője szakadt el, amit Emma nénitől kapott Lónán. Baj, baj, hogy a kendő elszakadt, de fő, hogy Jucika megmaradt. Arról a kiadó bácsi értesít, hogy mennyi a tartozásod. Szeretettel várom további leveleidet. — **Balogh Magduska, Magyar-Kecel.** Nagy az örömed, hogy apukáék neked is megrendelték a Cimborát és olvashatod a sok mesét és verset. Kívánom, tartós legyen az örömed. Biztasd Lacit és Barnát, hogy ők is irjanak nagyapónak. — **Vogel Edith, Nagyenyed.** Igazad van: jobb beletörődni, mint békétlenkedni az igazságtalanság miatt, mert előbb-utóbb elégtételt kapsz. Tanulj tovább szorgalmasan s ne feledd, hogy magadnak tanulsz és nem az iskolának. — **Vasas Béla, Nagyvárad.** Bizony, „ezer esztendeje” nem írtál, én pedig sokszor gondoltam reád, aki oly sok szép levelet írt nekem. Örömmel látom, hogy most is teljesen kifogástalan az írásod minden tekintetben. Szép volt töletek, hogy karácsonykor te és Mancsi megleptétek szüleiteket a zsebpénzetekből, de igaza van édesanyátoknak, hogy legkedvesebb ajándék a jó magaviselet és a tanulás. A jazz band karikatúrát, úgy látszik, nem küldték utánam Pestre. — **Dávid Irén és Vilma, Brassó.** Örömmel látlak a levelező unokák seregében. Csak irjatok szorgalmasan és én, természetesen, válaszolok minden levélre. — **Gál Matyi és Mira, Déva.** A 200 leut továbbítottam a kiadóhivatalnak s eddig bizonynal megkaptátok a kívánt két könyvet. — **Horváth Sárka, Székelyudvarhely.** Azt a diákot igazán szeretném látni magam is, aki haragszik a hosszú vakációra. Meg is érdemlik mindazok, akik szorgalmasan tanultak az iskolai év folyamán. Te, tudom, ezek közé tartozol. — **Heinecz József és Klári, Ungvár.** Eddig bizonynal megkaptátok a négy könyvet az egész évi előfizetés jutalmául; ha nem: értesítsetek erről. — **Kebeley Marcsa, Radnót.** Nagy az örömed, mert megérkezett a két könyv a félévi előfizetés

jutalmául. Bizony, nem lehetsz elég hálás özvegy édesanyádnak, aki megszerezte neked ezt az örömet, pedig még a Cimborá járatása is nehezére esik. Remélhetően fogja még ajándéku megküldeni az unokáknak arcképmet a kiadó bácsi, de ha nem: lesz rá gondom, hogy innen Pestről küldjek neked egy kis arcképet. — **Ger-gely Lilly és Ibolyka, Nagyvárad.** Az idén sem szabad iskolába járnod, de amint látom, oly helyesen van beosztva az idő, hogy szépen meg fogsz erősödni s jövőre ismét együtt lehetsz osztálytársaidal. Az ne busitson, hogy rejtvényed még nem jelent meg. Végre is az a fontos, hogy én jónak találtam. Vehetted észre, hogy rengeteg rejtvény halmozódott össze s a beküldés sorrendjét sem tudja mindég betartani a nyomda, mert néha csak kisebb terjedelmű rejtvénynek jut hely, s hátrább tolódik a nagyobb terjedelmű. Hát csak okoskodjál ki egy „jó nehezét”. Fő, hogy foglalkozzál valami hasznossal és egyben szórakoztatóval. — **Jakab Edith, Kolozsvár.** Jó a rejtvényed, gondos, szép az írásod, megérdemled a dicséretet. — **Salamon Judith, Arad.** Gyöngékedésed miatt késett ujévi üdvözléted. Hála Istennek, már nem látszik az írásodon a gyöngékedés, s szívből kívánom, hogy messzire elkerüljön a betegség. — **Boruzs Bandika, Bacsa.** Sok mindent hozott neked az angyal, köztük, ami legértékesebb: könyvet is, mégpedig Lengyel Laurától a Magyar hősök-et. Hátha még megkapnád Szentimrei Jenő könyvét is: a Verses magyar krónikát. Ebből játszva tanulnád meg a magyar nemzet ezer éves történetét. — **Boruzs Ilike, Bacsa.** Boldog voltál karácsony ünnepén, mert mind hazajöttek a testvéreid. És boldogok voltak szüleid is: látva látom ezt édes anyád leveléből. Ha korábban írsz, elhoztalak volna a zsebemben Pestre a te nagymamádhhoz. Az lett volna csak az igazi boldogság! — **Szebeny Mancsi, Csikcsicsó.** Bele nyugszom abba, hogy a zárdából nem írhatasz levelet, s bele is nyughatom, mert amint leveledből látom, nagy gondot fordít a brassói zárdaiskola a magyar helyesíráásra. Örvendek, hogy szép eredménnyel végeztél az első évharmadot s jó jegyed volt a románból is. Ahogy én téged ismerlek, kitűnően végezed az évet. Az alatt, amíg te nem írhatasz, bizony írhatna levelet Piroska meg Tónika. Reméljük a legjobbat: majd csak sorra kerül a keresztrejtvényed. — **Kovács Adika és Lacika, Érbogyoszló.** Örömmel látlak unokáim seregében, szeretettel várom a megígért levelezést, s remélem, a család és a rokonság felsorolt tagjai is beállanak a levelezők sorába. — **Papp Bandika, Szatmár.** Szépen mutatkozol be, Bandika: nagyon szeretsz olvasni, tanulni, rajzolni és a rejtvényekkel foglalkozni s alig várod a Cimborá érkezését. Remélem, a szorgalmas levélírással is mutatni fogod a Cimborá iránt való hűségedet. — **Kiss Ilonka, Temesvár.** Figyelmes olvasó vagy, mert észre-

vettél egy tollhíbat: a Bagoly naplójá-nak ki-tűnő írója Dóczyiné Berde Amál és nem Anna. Pompás egy történet volt az: Kár, hogy nem volt hosszabb. — **Korenko Gyula, Rostár, Csehszlová-
kia.** Hárman vagytok testvérek: Miklós bátyád a rozsnyói gimnázium V. osztályos tanulója, Lili-ke Dobsinán a II. polgárit járja, te pedig otthon végzed az V. elemi-t, jövőre te is gimnáziumba mégy. Szóval: mindhárman elkerültök hazul-ról. Bizony, a te szüleidnek sem kell gondért a szomszédba menni, ha három gyermeket tanit-atnak majd házon kívül. Örvendek, hogy nem-csak megnyerted, de meg is kaptad a Stollwerck cukrot. Bizonyosan izlett is, éppen ezért követ-kező leveledben ird meg Rostár magyar nevét.

STOLLWERCK TEJKARAMELLA

Évtizedek óta hűséges jóbarátja a fogyasztónak és igazi segítője köhögésnél, fáradalmaknál. Páratlan hírneve, s elterjedtsége miatt igen gyak-ran utánozzák, s különféle nagyhangú hirdetés útján próbálkoznak a közönség figyelmét maguk-ra vonni, azonban a **Stollwerck tejkaramella** ki-váló minőségét sem érhetik el.

A NÉV :

Nem az elnevezés és külsőség, hanem a **belső ér-ték a mérvadó!** Ez a Stollwerck tejkaramella sze-rény névvel elért, tulzott reklám nélküli ered-ménye!

AZ ÉRTÉK :

A Stollwerck tejkaramella mindenkor vezet! El-sősorban mint tápszer, mert a testnek szükséges fontos tápanyagokat nagy mennyiségben tartal-mazza: így képzőanyagokat (fehérje, mész, fosz-forsav) és meleget, erőt kölcsönző anyagokat (cu-kor, tejzsír.). A nagy tápértékhez még a rendki-vül kellemes íz, annak szomjuságot oltó hatása is járul és nem szabad elfelejteni, hogy hűlés esetén a legkellemesebb köhögés elleni gyógyszer.

SENKINEK

sem lehet tehát kétsége, hogy milyen tejkaramel-lát vásároljon. Csakis olyat, amely a legjobb, legkellemesebb ízű és melynek minőségéről leg-jobbban a név kezkesedik.

**Stollwerck Testvérek r. t.
Bucuresti.**

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a rejtvények megfejtését követő hónap 10-ik napja.

PÓTLÓ-REJTVÉNY.

— ndre	— gnes
— ap	— akk
— óke	— usi
— z	— uci
— eri	— dő
— mre	— óza

E szavak kezdőbetűi egy nagy költő nevét adják.

VERSES REJTVÉNY.

Beküldte: **Lázár Ilonka.**

Három betűm egy embernek neve,
Kinek híres hölgy a becses neje,
Olykép, hogy sóbálvánnyá változott,
Mint Mózes könyvében olvashatod.

Nos, ezt az embert tedd egy fába be,
Hogy ő legyen fának közepe:
Hát elképpedsz, mert látni azt fogod,
Hogy ő meg egy hangszerré változott!

Cimbor a képes gyermeklap

Szerkesztősége: Batánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Ba-tánii-Mari (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék megye). E címre küldendők a Cimborá részére szánt kéz-iratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvény-megfejtések.

Kiadóhivatala: Satumare (Szatmár) Str. Petru Rareş (Petőfi ucca) 43. A kiadóhivatalhoz küldendők a Cimborá előfizetési bejelentései, díjai, könyvrendelések és min-dennemű a lap küldését, megszüntetését célzó közlemény.

Előfizetési ára negyedévenként:

Romániában: 100 lei
Csehszlovákiában: 20 csehszlovák korona
Magyarországon: 3 pengő
Jugoszláviában: 50 dinár.

A Cimbora könyvvására

Olcsó könyvsorozatok a Cimbora előfizetői számára

Egy-egy sorozat a legkiválóbb ifjúsági írók válogatott műveit tartalmazza. Minden kötet színes kötésben, pompás rajzokkal van díszítve.

I. SOROZAT.

Benedek: Kis Miklós.
Sebők: A két árvizes gyerek.
Krudy: Letűnt századok.
Lampert: Három pápai diák.
Dingha: Ákom király baja.

II. SOROZAT.

Pósa: Mese a kis kanászról.
Egri: Igaz is, nem is IV.
Andrássy: Ceruza király íródeákja.
Garády: Kis világ, nagy világ.
Pósáné: Olvassuk csak.

III. SOROZAT.

Benedek: Elek apó meséi.
Havas: Csodálatos paripa.
Krudy: Előre.
Móra: Falun, városan.
Sebők: Kis mérnökök.

Egy-egy sorozat ára, díjtalan postai szétküldéssel 123 lei.

IV. SOROZAT.

Balla: Tréfaország.
Egri: Igaz is, nem is V.
Benedek: Édes kicsi gazdám.
Garády: Mi van a tengerben.
Havas: Csipterózsák.

V. SOROZAT.

Lampert: Három pápai diák.
Krudy: Előre.
Lőrinczy: Kis diákjaim.
Móra: Rab ember fia.
Sas: Honfoglaló hősök.

VI. SOROZAT.

Pósa: Mesék.
Hermanné: Seregély kisasszony emlékirata.
Sebők: Kis mérnökök.
Egri: Igaz is, nem is VI.
Sebők: Bogarak háboruja.

Egy-egy sorozat ára, díjtalan postai szétküldéssel 148 lei.

VII. SOROZAT.

Benedek: Édes kicsi gazdám.
Móra: Rab ember fia.
Lengyel L.: Virradat napja.
Zöldi: Utazás napkeleti országokba.
Gaál: Balassa vitéz.

VIII. SOROZAT.

Krady: A komáromi fiú.
Lengyel L.: Magyar hősök.
Havas: A várkúti fiúk.
Gyökössi: A palotai cserkészek.
Móra: Mindenki Jánoskája.

Egy-egy sorozat ára, díjtalan postai szétküldéssel 242 lei.

Bármely sorozatot az összeg előzetes beküldése vagy utánvétel mellett szállítjuk, utóbbi esetben azonban az utánvételi díjat külön számítjuk fel.

A CIMBORA kiadóhivatala.